No. 13. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 15 en 16 Januarij.

Van de BREDASCHE COURANT *verschijnt dagelijks eene* Tweede Uitgave, *inhoudende: de jongste Fransche Nieuwstijdingen, de Parijsche Beurs van den vorigen dag en de Antwerpsche Beurs van denzelfden dag. De Geabonneerden, welke deze Uitgave in plaats van de eerste verlangen, gelieven aan het Postkantoor of hunne Boekhandelaars opgave daarvan te doen.*

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den Januarij.

Het antwoord door den koning op het adres der Pairs gegeven, komt hoofdzakelijk hierop neêr: dat de gevoelens door de kamer uitgedrukt, eene belooning zijn voor zijnen arbeid, eene vertroosting bij de smartelijke herinneringen die hem aandeden en een voldoende waarborg voor de toekomst dat, door de eendragt der staatsmagten, het land voor verdere beroeringen en revolutien zoude bewaard blijven; terwijl de kamer overigens wist, hoeveel prijs hij stelde op de betuigingen van gehechtheid voor hem en zijne familie gedaan.

Heden zijn in de kamer van afgevaardigden de discussien over het adres van antwoord op 's Konings aanspraak geopend geworden. 21 Leden hebben zich laten inschrijven, om over hetzelve het woord te voeren, waarvan 10 voor en 11 tegen; men denkt dat de discussie verscheidene dagen duren zal. Naar de lijst der thans ingeschreven sprekers te oordeelen, laat het zich aanzien, dat de leden die den meesten invloed hebben zich van de algemeene discussie onthouden zullen, om eerst bij de behandeling der paragrafen, wanneer de beraadslaging tot zekere hoogte gekomen is, aan de debatten deel te nemen. Ook het ministerie schijnt hetzelfde stelsel te volgen, en de heer *Guizot*, die men beschouwt als voornamelijk het hoofd aan den aanval der oppositie te moeten bieden, zal waarschijnlijk het woord eerst opvatten nadat de tegenstanders al hunne bezwaren tegen het bestuur hebben ingebragt. Men twijfelt er niet aan, of hij zal zich in eene discussie met den heer *Thiers* gewikkeld zien, en welke vervolgens dan ook wel de overige leden van het kabinet van 22 februarij zullen betrokken worden.

In de zitting van heden hebben de heeren *d'Amilly*, *Havin*, *Glais Bezoin*, *de Bricqueville*, *de Liadin*, *Muret de Bort* en *Duvergier de Hauranne* het woord gevoerd, de vier eerste tegen, de laatste voor het adres, doch heeft de discussie over het algemeen weinig belangrijks opgeleverd. De eerste redenaar, de heer *d'Amilly*, was het omtrent alle inzigten van het ministerie eens, met uitzondering van de spaansche zaken, waarin hij de interventie wilde hebben toegepast. De heer *Havin* liet zich bijzonder uit tegen het zoogenaamd doctrinair ministerie; hij meende, dat de kamer uitspraak had te doen tusschen de revolutie en contra-revolutie, met de laatste het tegenwoordig bestuur bedoelende; dat een ministerie niet alleen naar deszelfs daden, maar ook naar deszelfs strekking moest beoordeeld worden. Hij betreurde van de leden des vorigen bestuurs alleen de man die de zaken geleid had (de heer *Thiers*), maar verheugde zich toch, dat dat ministerie aangehouden was, en alzoo bewijs voor die groote staatslieden der doctrine, dat zij niet onmisbaar waren voor de bestuuring van het schip van staat; de heer *Havin* verweet het ministerie vervolgens de vroegtijdige aanbieding der wetten; hij bragt verder de zaak van Constantine en de amnestie, de misdaad van *Meunier* en de spaansche kwestie, die door de staatkundige houding der ministers eindigen zou met don *Carlos* op den troon te brengen, ter sprake, en besloot met tegen het adres te stemmen. De redevoeringen der overige sprekers boden weinig belangrijks aan; alleen trok die van den heer *de Bricqueville* nog de aandacht, welke met bitterheid [illegible] zaken uitliet, [illegible] over de wet op de [illegible], en [illegible] buiten- of binnenslands

veranderen, weet gij waarom, mijne heeren? omdat 1815 steeds op de bank der ministers zetelt." Bij het vertrek van den post, was de heer *Duvergier de Hauranne* aan het woord.

Het hoofdonderwerp der debatten in de kamer schijnt even als bij de pairs, voornamelijk over de zaak van Spanje te zullen loopen. Het *Journal des Débats* komt nog heden terug op die kwestie, de vrage om eene interventie in Spanje gelijk [illegible] met die welke, in 1831, in de poolsche zaken werd gedaan, tusschen welke met de onderhavige nogtans veel onderscheid zou aan te wijzen zijn. Dit blad is thans zoo zeer tegen eene tusschenkomst, als het vroeger zich daar voor uitliet; het waarschuwt de leden, van zich door de discussie niet te laten wegslepen, dat het oogmerk der oppositie was, niet om het constitutionele Spanje bewijzen van genegenheid en bijstand te verleenen, maar om de Fransche vlag in Spanje te doen planten en daarmede den last en de verantwoordelijkheid van al de gevolgen op zich te nemen. Bij de tegenwoordige gesteldheid van zaken, mag men intusschen zijne vrees vrij overdreven achten.

— De Koning heeft van zijne Britsche Majesteit een' brief van gelukwensching met het behoud van zijn leven bij den jongsten aanslag ontvangen.

— In weerwil van al het verbreidde omtrent de instructie der zaak van *Meunier*, schijnt men weinig daarvan met zekerheid te weten. Het zeggen is thans weder, dat *Meunier*, niettegenstaande alle pogingen, niets ten aanzien van zijne medepligtigen of verbindtenissen heeft willen zeggen, en dus althans hierin getoond heeft niet [illegible] te hebben, als men hem in sommige berigten toegeschreven heeft.

— Den 7den dezer is de admiraal *Hugon* met een deel der scheepsmagt die naar den Taag gezonden was, te Brest aangekomen.

— Na de vrijspraak van den *Courrier Français* door de jury, ter zake van zijne aanvallen op het bewind, dacht men dat de processen die tegen den *Siècle* en den *Temps* aanhangig waren, wier vergrijp zich hoofdzakelijk tot het overnemen van het artikel des *Couriers* bepaalde, door het ministerie zouden zijn opgegeven; met verwondering ziet men echter, dat hetzelve deze zaak nog vasthoudt en deze beide processen tot één gesmolten heeft.

— Waarschijnlijk oordeelen de publieke organen een aanslag op het leven van den monarch niet ontzettend genoeg om de aandacht hunner lezers voortdurend te boeijen, en geven zich als altijd steeds veel moeite om met verzinselen van allerlei aard de zucht naar het buitengewone, die bij hunne lezers bestaat, zoo veel mogelijk voedsel te geven. Als uit zulk eene bron zijnen oorsprong nemende, beschouwt men dan ook weder het volgende gerucht, hetwelk dezer dagen door een blad gemeld werd, namelijk dat het bewind, sedert twee dagen, de *catacombes* alhier zou hebben laten doorzoeken, daar men van eenen afgrijselijken aanslag onderrigt was geworden. Deze zou zich niets minder ten doel hebben gesteld dan om, door middel eener mijn, onder de vergaderzaal der afgevaardigden aangebragt, dat gebouw op een dag dat het gansche koninklijk gezin zich met de gedeputeerden enz. daarin zou bevonden hebben, in de lucht te doen springen, en zoo doende schier de gansche aristocratische bevolking van Parijs te verdelgen.

— Uit de berigten van Madrid tot den 4den dezer, blijkt dat de Koningin-regentes, bij dekreet van den 3den, verscheidene eervolle belooningen aan de stad Bilbao heeft geschonken, voor de kloeke verdediging harer inwoners tegen het leger van Don *Carlos*: "De stad Bilbao" zoo luidt dit dekreet, "zal bij hare titels van *zeer edele* en *zeer getrouwe*, dien van *onverwinnelijke* voegen. De stedelijke raad zal den titel van *Excellentie* voeren en de leden waaruit dezelve zamengesteld is, ieder in het bijzonder

dien van *Seigneurie.* De teekenen der koninklijke orde van den heiligen *Ferdinand* wordt aan de vanen der nationale militie en aan die korpsen van het leger verleend, welke zich het meest hebben onderscheiden. De verdedigers van Bilbao ontvangen een ordeskruis, met het opschrift: » *hij heeft Bilbao verdedigd, gedurende deszelfs derde beleg.*" Hetzelfde kruis, met het opschrift: » *hij heeft Bilbao gered*" wordt aan de bevelhebbers, officieren en soldaten van het bevrijdingsleger uitgereikt. Deze zelfde gunst wordt aan de nationale zeemagt en aan die onzer bondgenooten toegestaan. De titel van Castille graaf van Luchane wordt aan den generaal *Espartero* en aan zijne nakomelingen geschonken, met vrijverklaring van alle opbrengsten. Den 5den Februarij aanstaande zal er in alle parochiale en hoofdkerken van het Koningrijk eene plegtige dienst worden gevierd, ter nagedachtenis van de dapperen die bij de verdediging van Bilbao gesneuveld zijn. Ter hunner eere zal een monument worden opgerigt. Eindelijk zal het heldhaftige Bilbao worden hersteld op kosten van den staat, en aan de weduwen en weezen zijner moediger verdedigers, pensioenen worden toegedeeld. Alle deze verschillende belooningen zullen een bijzonder artikel uitmaken van de algemeene begrooting welke aan de cortes wordt aangeboden."

Men verwachtte te Madrid met ongeduld de tijding dat generaal *Saarsfield* te Tolosa zou binnen gerukt zijn; men vreesde evenwel dat het ongunstig weêr aan zijne krijgsverrigtingen in den weg zou staan.

Ribero was den 31sten December te Burgos. *Narvaez* had zich nog niet bij hem kunnen voegen, daar de wegen door de in groote mate gevallene sneeuw allerslechtst waren. Hij bevond zich te Aranda de Duero, en had bijna honderd manschappen ten gevolge van de scherpe koude verloren.

De portugesche afdeeling in Spaansche dienst heeft eveneens haren togt, uit hoofde van het ruwe weder moeten staken; en bevond zich den 28sten December te Aguilar del Campo.

De inschrijving, die ten behoeve der weduwen en weezen van Bilbao te Madrid geopend is, heeft zich goed ingesteld. Men verzekerde aldaar dat de gelden, die, op dat tijdstip ten gevolge van de gedwongene leening van 200 millioen waren ingekomen, omstreeks 15 millioen beliepen, waarvan een deel naar Londen zou zijn overgemaakt, tot betaling van de verschillende aldaar gedane leveringen van krijgsvoorraad.

— Van het oorlogstooneel zijn geene nadere berigten.

— De notering van heden (12 *Januarij*) 5 pct. 100⅞, 3 pct. 70,75; Nap. renten 98,75; Sp. Ardoin 27,26⅞, ⅛; Passive 6¾; Differ. nieuwe 12; dito oude 9⅝; Rom. L. 101⅝.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 11den Januarij.

Het Russische Handelsblad behelst dat te St. Petersburg eene keizerlijke ukase van den 18den december publiek gemaakt is, waarbij de invoer wordt toegestaan van onderscheiden tot hiertoe verboden buitenlandsche waren, en de inkomende regten op andere worden afgeschaft. In dit besluit wordt gezegd, dat de snelle vorderingen der russische nijverheid toelaten de vroeger verpligte beschermende regten te matigen, en hoe het gouvernement zelfs overtuigd is dat de toelating van vreemde fabrikaten, tegen matige regten, eenen wenschelijken naijver zal opwekken en tot voortdurende werkzaamheid aansporen.

Gedurende de laatste dagen der vorige maand was de koude en vorst te St. Petersburg en in de omstreken weder merkelijk toegenomen.

— Te Munchen bleef de cholera steeds aan het afnemen; den 9den dezer waren er nog slechts 54 lijders onder behandeling.

— Uit de Kerkelijke Staten verneemt men dat Z. H. de paus weder verscheiden nieuwe bisschoppen benoemd en zijnen nuntius aan het Beijersche hof, den heer *Mercy d'Argenteau*, uit Luik geboortig, met den post van auditeur-generaal bij de Apostolische kamer begiftigd had. Deze laatste betrekking geeft het uitzigt om bij eene volgende bevordering, voor den kardinaalshoed in aanmerking te komen.

— Berigten uit Malta, te Rome ontvangen, hielden in dat de pest door een schip uit Konstantinopel op dat eiland zou aangebragt zijn; zoodat er geene schepen, die van Malta kwamen, te Napels werden toegelaten. Men hoopte echter met den eerstkomenden brievenmaal uit het zuiden, te vernemen in hoe verre dit gerucht waarheid behelsde.

— Weenen, den 4den Januarij. 5 pct. Metall. 104½, 4 pCt. 99½, 3 pCt. 75½, Bank-actien 1396.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 14den Januarij.

Uit 's Gravenhage schrijft men van gisteren:

» Gisteren avond had men in den Kon. Franschen Schouwburg het genoegen de voorstelling van het ballet *la Sylphide* vereerd te zien met de tegenwoordigheid van Z. K. H. den prins *van Oranje* benevens Hoogderzelver twee oudste zonen en dochter."

— Dezer dagen zijn de plaatselijke besturen uitgenoodigd geworden, om de bestaande voorschriften, ten aanzien van de met onbepaald verlof zijnde schutters, die van woonplaats veranderen, zoo wel in het belang van de dienst, als van de schutters zelven, voortaan met de meeste naauwkeurigheid te doen opvolgen; waardoor gemelde besturen de moeijelijkheden zullen voorkomen, die, uit eene tegenovergestelde handeling moeten ontstaan, en welke meer bepaaldelijk worden te weeg gebragt door het te ligtvaardig afgeven van zieken-attesten en bewijzen van verhuizing naar eene andere provincie, zonder dat deze domicilie-verandering werkelijk is tot stand gekomen, door het oproepen tot bijwoning der inspectiën van manschappen, die werkelijk buiten de provincie wonen en, ter zake daarvan, van de inspectien verschoond zijn, en eindelijk door het niet teruggeven van de verlofpassen aan de belanghebbenden.

— Uit Dordrecht schrijft men dat op morgen den 15den dezer de stoomslepers de dienst tusschen Rotterdam en Lobith zullen hervatten.

— Uit Vlissingen meldt men dat, sedert den 1sten Januarij 1836 tot 5 Januarij 1837, uit het 4de en 5de district van Zeeland, aldaar aangebragt zijn 169 Belgische deserteurs.

Het getal der geborenen in die stad heeft in het jaar 1836 bedragen 320 personen, als 163 van het mannelijk en 157 van het vrouwelijk geslacht; overleden 253 personen, (waaronder zijn begrepen de overledenen, zoo ter zee- als bij de landmagt), als 161 van het mannelijk en 92 van het vrouwelijk geslacht; doodgeboren 5, als 3 van het mannelijk en 2 van het vrouwelijk geslacht, gehuwd 71 paren, en 2 echtscheidingen.

— Te Amsterdam is verleden Woensdag omstreeks middernacht bij de portugesche kerk op de Muidergracht, de sleepersknecht *B. Oechslaar* door een ongeval, aan zijn voertuig overkomen, van den bok van zijnen brommer in de gracht geslagen en na anderhalf uur aangewende pogingen tot redding, levenloos opgehaald.

— In bijzondere berigten van Padang, op de westkust van Sumatra, van de eerste helft van Julij, wordt vermeld, dat er sedert de laatste maand geene vijandelijkheden voor Bonjol tusschen onze troepen en den vijand hadden plaats gehad. Van de zijde onzer troepen bestonden daarvoor redenen die spoedig zouden blijken, maar van des vijands kant baarde zulks bij ons bevreemding, daar deze in het begin der maand Junij zelf den wapenstilstand verraderlijk geschonden had, waarom de vijandelijkheden door de onzen hervat waren. Men bleef intusschen voor het oogenblik slechts den vijand gadeslaan, doch verwachtte dat er weldra een algemeene aanval, en thans met het aangevoerde zwaar geschut zoude geschieden; het leger was in den laatsten tijd zeer versterkt.

De gezondheids-toestand der troepen, was thans vrij geruststellend.

In de maand Junij was tusschen Padang en Natal door de matrozen zelven afgeloopen de gouvernements-schooner *Dolphijn*, welk vaartuig eene som van ƒ 60,000 naar de laatstgenoemde plaats moest overbrengen; de gezagvoerder *Zeba*, benevens de stuurman waren door de muiters vermoord geworden. Z. M. korvet *van Speijk* en eenige kruisprauwen waren uitgezonden om het vaartuig op te sporen en de muitende manschap in handen te krijgen.

Ter zake van den oorlog en de omstandigheden daaruit voortvloeijende, was Padang thans druk bezocht, zoodat er voor Europeanen huizen te kort kwamen en men met moeite onder dak kon komen.

Het aantal reizigers welke in de maand November laatstleden van den spoorweg van Antwerpen naar Brussel gebruik hebben gemaakt, heeft 56,000 bedragen, terwijl de ontvangsten 55,080 fr. beloopen hebben.

In de maand December is het getal reizigers geweest 49,000, en zijn de ontvangsten 48,739 fr. geweest.

Van den 1sten Mei tot den 31sten December 1836, zijn er op dezen spoorweg 732,000 reizigers vervoerd, en heeft de opbrengst daarvan 734,736 fr. bedragen.

In de acht maanden van 1835 heeft de onder-afdeeling van dezen spoorweg, van Mechelen naar Brussel, tot den vervoer gestrekt van 421,439 reizigers, en 268,995 fr. opgebragt.

— Te Leuven beloofde men zich van de nu waarschijnlijke hervatting van den kanaalarbeid, eenig goeds voor den handel dier stad.

— Er zijn in Belgie gedurende het jaar 1836, twaalf nieuwe dagbladen in het licht gegeven; en wel 7 te Brussel, 2 te Antwerpen, 1 te Aarlon, 1 te Mons en 1 te Doornik.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (den 13den) hebben de Spaansche fondsen, afhoewel lager dan den vorigen dag, zich gedurend

den geheelen beurstijd staande gehouden; in den beginne stonden zij op 25$\frac{5}{8}$ a $\frac{3}{8}$ en zijn na de sluiting op 25$\frac{5}{8}$ gebleven; er deden zich echter minder koopers dan verkoopers op. De premien voor alle vervaltijden waren, hoewel schaarsch, zeer gezocht. De parijsche koersen van den 12den waren niet bekend. De notering was: Belg. 5 pCt. 100$\frac{5}{8}$; Nederl. Werk. Schuld 5 pCt. 97$\frac{1}{4}$; Metall. 5 pCt. 103$\frac{3}{4}$; Ardoins 25$\frac{5}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Differed. 9$\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Napelsche 5 pCt. 92$\frac{1}{2}$; Bank Tav. 57; Rom. 5 pCt. 100$\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — De Hoogleeraar OERTEL uit *Ansbach*, een grijsaard van 72 jaren, bekend door zijne aanbeveling van het koude water als geneesmiddel in vele ziekten, hield dezer dagen te *Berlijn* eene redevoering voor een aantal Geneesheeren, over de kracht, ook zelfs bij cholera-gevallen, van het door hem aangeprezen hulpmiddel, waarbij hij zijn eigen kloek en gezond gestel met nadruk ten voorbeeld van het door hem aangevoerde stelde. Zijne rede had onder de aanwezenden veel indruk gemaakt. — Een zekere Heer SCHLEGEL heeft het middel ontdekt, om uit elke soort van erts, zelfs van minder dan gewone hoedanigheid, niet alleen goed ijzer [illegible]. Hij houdt zich thans in *Engeland* op, om proeven [illegible] te toonen, en het geheim daarvan op voordeelige voorwaarden te verkoopen of zelf een privilegie te nemen. — De opvoering van MEIJERBEER'S *Hugenoten* is zoowel te *Weenen* als te *Berlijn* door de censuur van de schouwburgen verboden geworden. Te *Leipzig* zal dit stuk voor het eerst in *Duitschland* ten tooneele worden gevoerd. — Aan de *Frederiks-Wilhelm's* Akademie te *Berlijn*, bevonden zich in het vorig jaar, van Paschen tot St. Michiel, een getal van 1677 studenten. Van deze zijn er bij den aanvang van het tegenwoordig halfjaar 469 afgegaan en 488 bijgekomen, zoodat het getal ingeschreven studenten aan de hoogeschool thans 1696 bedraagt; nog 409 personen zijn buitendien tot het bijwonen van de lessen geregtigd, zoodat in 't geheel aan de voorlezingen 2,105 toehoorders deel nemen. — De Saxische regering heeft onlangs eene nieuwe verordening op de boekencensuur uitgevaardigd, waarbij de boekhandel aan zoo veel belemmeringen onderworpen wordt, dat in geheel *Saxen*, en bepaaldelijk te *Leipzig*, het middenpunt van den duitschen boekhandel, luide klagten daarover worden aangeheven, die ook reeds in de Standen-vergadering weerklank hebben gevonden.

ITALIË. — De natuurkundige MELLONI heeft onlangs het middel uitgevonden, om aan de lichtstralen derzelver warmte te benemen, eene uitvinding waardoor de weg geopend schijnt tot het maken van belangrijke ontdekkingen met betrekking tot den aard van het licht, wanneer het dus geheel op zich zelf is gebragt. Zijne manier daartoe is zeer eenvoudig: hij laat de zonnestralen door eene vereeniging gaan van doorschijnende ligchamen (water, en een bijzonder soort van groen gekleurd glas met koper-oxyde) welke ligchamen al de warmte en slechts weinig van het licht opnemen. Het [illegible] licht is geelachtig met een groene tint, en, aldus geconcentreerd, om zoo glanzend te zijn als de regte stralen, kan de naauwkeurigste thermometer niet den minsten graad van warmte bij hetzelve doen blijken. Sedert lang is het bekend geweest, dat het prisma, behalve dat hetzelve de lichtstralen in deszelfs onderscheiden kleuren eigenschappen verdeelt, van het eene einde eene streep van warmte gevende stralen afzondert en van het andere eene streep van scheikundig gevormde stralen, beide slechts door hunne uitwerking zigtbaar; maar deze wijze om het licht af te scheiden biedt slechts een gering middel aan om proeven ten opzigte van het zuivere licht te doen, terwijl men MELLONI'S ontdekking ten deze daarentegen een volkomen gezag schijnt te kunnen toekennen.

FRANKRIJK. — Van wege den minister van marine is een rondgaande brief aan de prefecten der zee-departementen gezonden, de uitnoodiging behelzende, om uit de onderscheidene korpsen der marine, en uit den raad van gezondheid dier havens, leden te benoemen voor een tweetal commissien, die, ieder voor hetgeen zijn vak betreft, een overzigt zullen nemen van het voorhandene in de bibliotheken der haven en van het hospitaal der plaats waar zij zich bevinden, ten einde vervolgens bij een rapport den minister de werken voor te dragen, die ontbreken of gerekend kunnen worden in gezegde bibliotheken eene plaats te moeten beslaan, waarna de minister op middelen zou bedacht zijn om in de bestaande behoeften te voorzien. Ter gelegenheid van dezen brief wordt tevens vermeld, dat men zich op het bureau van marine te *Parijs* bezig houdt met eenen algemeenen catalogus, die tevens voor elk der tien bibliotheken van dat departement tot bijzonderen catalogus zou kunnen strekken, een maatregel die uit zijn aard niet op de groote universele bibliotheken des rijks zou kunnen toegepast worden, maar hier van bijzonder nut is, daar nu iedereen, in welke haven hij komt, weten kan hetgeen in de daar bestaande boekverzameling der marine gevonden wordt; terwijl zulks voor het in 't geheel blijven der verzameling tevens zeer bevorderlijk is. — De aardrijkskundige maatschappij te *Parijs* heeft in december ll., onder het voorzitterschap van den generaal PELET, hare algemeene vergadering gehouden. Verscheidene memorien werden daarin gelezen, onder anderen eene van den kapitein [illegible], over den geodesischen en topographischen arbeid, op het vaste land van *Griekenland* en *Eubea*, gedurende de jaren 1832-1836, door de officieren van den staf verrigt, waardoor de aardrijkskundige [illegible] van het oude zoowel als van het hedendaagsche [illegible] zijn. Een der neven van den Koning [illegible] geheeten, heeft aan de maatschappij, waarvan hij lid is, berigt, dat hij eene kaart van een door hem bezocht deel van *Perzie* had opgemaakt, en dezelve op eene aanstaande reis naar Europa aan de maatschappij zoude aanbieden. In deze zitting werd voorts, tot de oprigting besloten van een geographisch Museum, uit voorwerpen van natuurlijke historie, kunst en oudheden zullen te bestaan. — Dezer dagen is in het fransch vertaald de jongste reis naar de Noordpoolstreken van den kapitein BACK. Het *Journal des Débats* van dit werk verslag gevende, maakt daarbij eene opmerking die de aandacht verdient, omtrent het verschil namelijk van klimaat op dezelfde breedte en over de mogelijkheid van een' doortogt in de ijszee te vinden, door denzelven nog hooger noordelijker te zoeken. Na de ontdekking van den magnetischen pool door den kapitein ROSS, in 1832 aangehaald en aan het verschil van temperatuur op plaatsen van dezelfde breedte te hebben herinnerd, (de ligging van *New-York* en *Napels* bijv. is op dezelfde breedte (41°) en in de eerste plaats kan de winter strenger zijn dan te *Londen*, terwijl over 't algemeen de oostelijke zijde van beide de halfronden kouder is dan de westelijke,) vervolgt het *Journal* aldus: De isothermische lijnen, namelijk de zoodanige die over de oppervlakte van den aardbol gevormd worden door de voortzetting van punten eener gelijke middelbare temperatuur, zijn derhalve kromme lijnen, met betrekking tot de evenachtslijn schuins gesteld; naar den vernuftigen arbeid nu van den kapitein DUPERREY, is men geneigd te gelooven, dat de isodynamische lijnen, de zoodanige namelijk naar welke de [illegible] het magnetismus der aarde op de magneetnaald gelijk is, overeenkomstige krommen met de isothermische lijnen volgen. Naar deze stelling zou onze aarde twee warmte- of liever koude-polen hebben, een in elk halfrond, onderscheiden van de omwentelings-polen of uiterste punten van de as der aarde. De kapitein ROSS heeft volkomen een dier laatste ontdekt, juist gelegen op het punt rondom welk thans de Engelsche expeditien hare nasporingen doen, tusschen het Prins-Regents kanaal, het noorden der Hudsons-baai en het Fury- en Hecla kanaal. Het vast en drijvend ijs in deze streken maakt er de vaart zeer gevaarlijk of zelfs onmogelijk, en heeft het den engelschen zeelieden ondoenlijk gemaakt in het laatstgenoemd kanaal en de Repulse-baai door te dringen. Wanneer die stelling zich nader geheel bevestigd zag, heeft men grond tot het daaruit opmaken van het verwonderingswaardig besluit, dat er grooter kans zou bestaan, om eene van ijs bevrijdde zee en bevaarbaren doortogt noordwestwaarts te vinden, door over den noordpool te stevenen, dan op de hoogte van tusschen de 65 a 75 graden zulks te blijven beproeven. — De jongste luchtvaart van den heer GREEN, laatstleden dingsdag te *Parijs* gedaan, is zonder ongelukken, doch niet zonder gevaar, afgeloopen, naardien het schuitje, bij het opstijgen, tegen een' schoorsteen aankomende, eenen geweldigen schok bekwam, die vreezen deed dat hetzelve om zou kantelen. Ten half twee ure opgestegen, kwam de heer GREEN met zijn gezelschap, uit zeven personen bestaande, vijftig minuten later, aan gene zijde van *Claye*, negen uren van *Parijs*, neder. De reizigers verklaarden, dat zij boven de wolken de atmospheer vrij warm hadden bevonden. De heer GREEN keert met zijn luchtbol thans naar *Londen* terug.

NEDERLANDEN. — Dezer dagen is te Parijs verschenen een *Mémoire* van P. DEHEMMES, oud-kapitein der genie: *sur les comètes, suivi de reflexions sur les observations faites récemment par les astronomes sur la comète de Halley et considérations nouvelles sur les aurores boréales*; een geschrift, waarin de schrijver al zeer zonderlinge denkbeelden ontwikkelt. Het stelsel van warmte, of vuurstof binnen in de aarde en de planeten aannemende, vooronderstelt hij dat een dier laatstgenoemde ligchamen zich in zoodanigen toestand bevonden heeft, dat een deel van deszelfs oppervlakte of korst, te zwak om de onophoudelijke werking van den gloed in deszelfs binnenste en die der gesmoltene massa te wederstaan, terwijl andere deelen meer vastheid bezaten, opengebarsten zij, waardoor het vuur van binnen lucht gekregen en van dat oogenblik een uitgestrekt licht in de ruimte verspreid had, te sterker naar de vuurgloed zelf grooter en heftiger was. Volgens den schrijver, zouden dan de staarten der kometen niet door het zonenlicht veroorzaakt, maar enkel de wederkaatsing zijn van het vuur eens onmeetlijken ovens. Wat het noorderlicht aangaat, de heer DEHEMMES schroomt niet daaromtrent, als zijne meening, voor te dragen, dat toen de aarde nog uit vloeibare stoffen bestond, de zwaartekracht over alle deelen van den bol door de middelpuntwijkende kracht overal verminderd werd, met uitzondering van aan de polen en in derzelver nabijheid. Daardoor was er te dier plaatse eene trechtergewijze verzakking ontstaan. Aangenomen nu, dat op [illegible] door reeds verzwakte punt verzakkingen waren gekomen, groot genoeg om het licht van den oven in het hart der aarde naar buiten te doen schijnen, zoo zou dit meer of min helder schijnsel, naar des schrijvers meening, het noorderlicht daarstellen. — Blijkens den Groninger studenten Almanak, voor dit jaar, bedraagt het aantal ingeschreven studenten aan de hooge school thans 275, over de verschillende faculteiten aldus verdeeld: in de godgeleerdheid 110; in de regten 75; in de geneeskunde 50; in de letteren 7 en in de wijsgeerige wetenschappen, waaronder degenen die zich voor de eigenlijke studie der geneeskunde voorbereiden, 33.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren, (13 *Januarij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2$\frac{1}{2}$ pCt. 54$\frac{3}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$; dito 5 pCt. 101$\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; Kansb. *f* 23$\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$; Amort.-Syndic. 4$\frac{1}{2}$ pCt. 95; dito 3$\frac{1}{2}$ pCt. 78$\frac{1}{2}$; Handelm. 184$\frac{1}{2}$, 183$\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Ardoins 85 £, 25$\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{1}{2}$; dito coup. 47, 46, 47; Uitgest. 9$\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$; Pass. 8, 7$\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 8; Met. 100$\frac{1}{4}$; Columb. 19$\frac{1}{2}$, 18$\frac{1}{2}$; Por. 14$\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; Enk. ll. Gr. 24.

SOIRÉE MUSICALE

de **Mr. ZANI DE FERRANTI**,

ET

Me. FORTUNATA MARINONI,

1re CHANTEUSE DE L'OPÉRA FRANÇAIS

À LA HAYE,

qui aura lieu Mardi le 17 Janvier prochain, à sept heures du soir,

à la salle dite: *Amicitia*,

à BREDA.

PROGRAMME

PREMIERE PARTIE.

1°. HARMONIE.

2°. AIR DE SEMIRAMIDE, DE ROSSINI, chanté par Madame MARINONI.

3°. RONDO DES FÉES, composé et exécuté par Monsieur ZANI DE FERRANTI.

4°. ROMANCES FAVORITES, chantées par Mad. MARINONI.

DEUXIEME PARTIE.

1°. HARMONIE.

2°. AH CHE FORSE, *Cavatine de Paccini*, chantée par Madame MARINONI.

3°. SCÈNE ET WALSE DU SABBAT, composées et exécutées par Mr. ZANI DE FERRANTI.

4°. ARIETTE DE VACCAI ET LA JOLIE CATALANE, Romance composée et chantée par Mad. MARINONI.

5°. FANTAISIE ROMANTIQUE SUR LE VOLKSLIED, composée et exécutée par Mr. ZANI DE FERRANTI.

On pourra se procurer les billets d'entrée chez les éditeurs de cette feuille, ainsi qu'à la salle dite: *Amicitia* elle-même, où l'on pourra aussi faire retenir des places à raison de 10 Cents.

*** Wordt gevraagd een KELDERKNECHT in eene BIERBROUWERIJ, bewijzen kunnende produceeren van een zedelijk gedrag, en goed kunnende Lezen en Schrijven. Adres in de Bierbrouwerij *DEN ORANJEBOOM*, te Rotterdam. Brieven *franko*.

*** De Ondergeteekende maakt bij deze aan het geëerde Publiek en verdere Begunstigers bekend, dat hij van heden af, zich alhier heeft geëtablisseerd als PORCELEIN-, MINIATUUR-, DOEK-SCHILDER en VERGULDER. — Hij verzoekt mitsdien een ieders gunst en recommandatie, en houdt voorloopig verblijf in *de Druif*, op de Havermarkt, bij de Wed. M. ADRIAANSSEN.

BREDA, 13 Januarij 1836. F. HÜPSCH.

Voor den Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

HOUTVERKOOPINGEN.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe geautoriseerd, zal ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAMISSEN, residerende te *Breda*; publiek Verkoopen, als:

Donderdag den 19. Januarij 1837, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van C. HOUTEPEN, op den *Rijen*, onder *Gilze*.

10 Kavelen SCHAARHOUT, in de Rijense Bosschen.
6 — MASTEN BOOMEN en DUNSEL aldaar.
5 — SCHAARHOUT, op de Hoeve van *Hoilten*.
2 — Omgewaaide MASTBOOMEN, in 't *Hoiltensbosch*.
11 — SCHAARHOUT, onder *Alphen*.
en 14 — BEUKEN- en EIKEN BOOMEN aldaar.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

*** Door VAN GULICK & HERMANS, Drukkers en Boekhandelaars te Breda, is alom verzonden:

Een Prospectus van Inteekening,

op een werk: ROMEINSCHE GESCHIEDENIS VOOR DE JEUGD, *van de stichting van Rome tot aan den ondergang van het Westersche Rijk*, versierd met 84 weluitgevoerde Steendrukplaatjes en 2 Kaarten, een van het Oostersche en een van het Westersche Rijk, naar het Hoogduitsch van Dr. F. FIEDLER.

VOORWAARDEN VAN INTEEKENING.

1. Het werk zal in 6 stukjes of afleveringen compleet zijn, waarvan er elke twee maanden een het licht zal zien.
2. Elke aflevering zal uit 5 à 6 vel druks, ieder van 16 bladzijden bestaan en met 14 Plaatjes (*twee* op *eene* bladzijde) worden versierd; zullende ieder vel druks *bij inteekening* niet meer dan 10 cents en elk tweetal Plaatjes slechts 5 cents kosten; terwijl de twee kaarten *gratis* zullen worden afgeleverd.
3. Het geheele werk, bestaande uit 32 à 34 vel Text met 84 Plaatjes, Titelplaat en twee Kaarten, zal dus hoogstens op *f* 5,80 komen; de Text zal op goed papier en de Plaatjes op velin gedrukt worden; zullende dezelve in netten omslag worden afgeleverd.
4. Acht dagen na de uitgave van het 2e, 4e en 6e Stukje zal over de penningen van twee afleveringen of Stukjes gedisponneerd worden.
5. De inteekening geschiedt mede bij alle voorname Boekhandelaren en Postdirecteuren van het Koningrijk, zijnde dezelve opengesteld tot uiterlijk ult° Januarij 1837, na welk tijdstip de Inteekening onvoorwaardelijk gesloten worden.

DE DIRECTIE

DER

HERTOGENBOSSCHE

STOOMBOOT-SOCIETEIT,

maakt bekend, dat zij hare gewone dienst tusschen 's HERTOGENBOSCH en ROTTERDAM, zal hervatten, te beginnen op Maandag den 16. Januarij aanstaande, van *'s Hertogenbosch* op *Rotterdam*, Maandag, Woensdag en Vrijdag, des morgens ten acht ure.

Van ROTTERDAM op 's HERTOGENBOSCH, Zondag, Dingsdag en Donderdag, des morgens ten 8 ure.

Zaturdag van ROTTERDAM op GORINCHEM, des morgens ten 8 ure; van daar terug naar *Rotterdam*, des middags ten 12 ure, na de aankomst der Stoomboot *JULIA* van *'s Hertogenbosch*.

Tusschen 's HERTOGENBOSCH en GORINCHEM, aanvang nemende op Zaturdag den 21. Januarij aanstaande, dagelijks van *'s Hertogenbosch*, des morgens ten 8 ure; van *Gorinchem*, des middags ten 12 ure, (except Zaturdag), niet voor de aankomst der Stoomboot van *Rotterdam*.

Bij de aankomst der Stoomboot te *Rotterdam*, vertrekt er dadelijk eene DILIGENCE naar *'s Hage*, rijdt des morgens weder uit *'s Hage*, om vóór het vertrek der Stoomboot, te *Rotterdam* aan te komen; bij de aankomst der Stoomboot van *'s Hertogenbosch* te *Gorinchem*, vertrekt er eene DILIGENCE naar *Utrecht* en *Amsterdam*, welke des morgens van *Amsterdam* en *Utrecht* afrijden, om vóór het vertrek der Stoomboot op *'s Hertogenbosch* te *Gorinchem* aan te komen; bij de aankomst der Stoomboot te *'s Hertogenbosch*, vertrekt er eene DILIGENCE naar *Eindhoven*, die des morgens te *Eindhoven* afrijdt, om vóór het vertrek der Stoomboot te *'s Hertogenbosch* aan te komen.

BERIGT.

Eene Tweede Druk *alleen* van de BEMERKINGEN OVER DE VELDAFFUITEN, beschouwd onder het gezigtpunt van het trekken, de manoeuvres en het schot door M. DE FONCEVILLE, *in leven Kolonel der Artillerie*, uit het Fransch vertaald door L. FRANKAMP, *Kapitein der Artillerie*, zal bij den Boekhandelaar BURY te *Maastricht* uitgegeven worden tegen *f* 0,50, indien al de Officieren der Artillerie, welke nog niet in het bezit van deze vertaling zijn, op deze onderneming inteekenen.

De Chefs der korpsen Artillerie worden verzocht *het getal exemplaren* vóór den 15den Februarij 1837 aan den Kapitein FRANKAMP te *Maastricht* wel te willen opgeven. Brieven *franko*.

*** Door BROESE & COMP., te Breda, is aan het Edel Achtbaar Bestuur hunner woonplaats, op den 14den Januarij 1837, ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:

Handbibliothek für Officiere, Oder: Populäre Kriegslehre für Eingeweihte und Laien. Bearbeitet und herausgegeben von einer Gesellschaft Preussischer Officiere etc. Berlin 1835.

Onder apparte Titels als volgt:

Geschichte des Kriegswesens. 2 Bände.

Literatur der Kriegswissenschaften und Kriegsgeschichte von Dr. J. G. v. *Hoijer*, K. General-Major.

Waffenlehre. 226 Seiten.

Befestigungskunst und permanente Befestigungskunst, von Dr. *v. Hoijer*. 2 Bände mit Kupfertafeln.

Praktische General Stabswissenschaft, oder: Dienst des General-Stabs für die bei einer Division im Kriege angestellten Officiere. Bearbeitet von *C. v. Decker*. Mit 4 Steindrucktafeln.

Terrainlehre. Bearbeitet von Dr. *F. A. d'Engel*. Mit 19 Kupfertafeln.

Militärisches Zeichnen und Militärische Aufnahmen. Bearbeitet von *Kühne*. 2 Bände mit Kupfern.

Chronologisch-Synchronistisch Uebersicht und Andeutungen für die Kriegsgeschichte. 2 Abtheilungen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers